

De tekening op de omslag is van de hand van Etienne D'Hondt. Welwillend werd deze ter beschikking gesteld door zijn weduwe Thérèse De Vuyst. Het gebouw in kwestie, ontworpen door architect Theophil Présiaux (° Wichelen 1854, + Lede 1926), op de hoek van de Kasteeldreef en de Kasteelstraat, werd opgetrokken in opdracht van de zusters Kanunnikessen van de heilige Augustinus van Jupille, die van 1901 tot 1920 hun intrek namen in het Markizaat en er een school in onderbrachten. Het huis was bedoeld als woning voor de aalmoezenier van de orde. De Kanunnikessen terug naar Jupille, werd de wacht afgelost door het Koninklijk Gesticht van Mesen. En opnieuw kreeg het gebouw een ambtelijke functie, met name het secretariaat van het Gesticht. Aanvullend werd het ook de ambtswoning van de secretaris. Die toestand hield aan tot wanneer de 'Messines' in 1970 werd opgedoekt. Nadien waren er meerdere bewoners, tot wanneer het gebouw, vanaf 1999 een grondige opknapbeurt kreeg, om alsdan de studie te worden van de nieuwe eigenaar, advocaat Jef Vermassen.

Paul Bijl

Voorwoord

Het sprokkelen startte voorgoed in de sprokkelmaand : februari van het jaar 1989. Ik realiseerde mij toen niet dat de bezigheidstherapie, waar ik mij als prille gepensioneerde aan waagde, voorwerp was van uitgebreid studiewerk door professoren aan onze universiteiten. Het enige communicatiemiddel waarover een paar van mijn ongeletterde grootouders beschikten, met name hun dialect, werd voor mij nu een speeltje dat nadrukkelijk aan het vervluchtigen was. En aan dat spijtige verschijnsel wou ik iets doen. Dat mijn verzameling ooit de vorm zou aannemen van het boekje dat thans voorligt, behoorde zelfs niet tot mijn vermoedens.

Ik heb mijn best gedaan om een aantal klanken in ons dialect, die afwijken van deze van de Nederlandse Cultuurtaal, zo dicht mogelijk te benaderen met behulp van de 26 letters van ons alfabet. Dat was niet moeilijk waar 'de kous van de Paus' in Lee 'de koos van de Poos' wordt. Zo ook kon 'koud' zonder meer 'kaad' worden. Het vergde wel een ongewone constructie toen 'later' 'loater' werd. Met de 'ij', gekoppeld aan de 'e' werden een massaal aantal woorden gefabriceerd à la 'pijer' (peer) en 'grijeven' (zaniken). Wie verderop op 'ei' stoot, spreekt altijd uit alsof het om het kippenproduct gaat, ongeveer als in het Franse 'lapin'.

De 'h' bij het begin van het woord acht de Ledenaar volkomen overbodig. We zijn hem daarin gevolgd. Woorden die in het Algemeen Nederlands met 'h' worden geschreven, vindt men dus in hun blootje, zonder voorgevelbedekking. Ik eindig hier mijn 'geschoolmeester' en ben nu aan een hartelijke reeks dankwoorden toe.

In de eerste plaats komt mijn vrouwtje, dat gedurende 15 jaar haar ingeboren ordentelijkheid ontredderd zag door rondslingerende paperassen, waaraan ze dan ook nog mijn wisselend humeur kon toevoegen. Dank ook aan de vele Ledenaars die mij af en toe woordjes toestopten.

Ongemeen veel dank gaat naar Rudi De Koker. Alleen reeds zijn bereidheid en bekwaamheid om mijn met de jaren alsmear spichtiger wordende hanenpoten om te zetten in keurig getikte teksten was een haast bovenmenselijke taak. Dat was evenwel slechts één aspect van zijn inzet. De ijver en het enthousiasme waarmee hij de praktische aspecten van publiciteit en verspreiding aanpakte, stimuleerden bij mij een energie eerder zeldzaam op mijn leeftijd (81).

Ik mag stellen dat zonder Rudi dit werkje er nog niet zou gekomen zijn. Van harte dank ook aan Freddy Mertens. Zijn professionele ervaring en deskundigheid waren bijzonder nuttig inzake de vormgeving van dit boekje.

Bijzonder erkentelijk ben ik Mevrouw Thérèse D'Hondt-De Vuyst die graag de prachtige tekening van haar overleden man Etienne ter beschikking stelde om de omslag van dit boek te sieren.

Lede, september 2005

Paul Bijl

Gebruikte afkortingen

Du : Duits
Dwz : dit wil zeggen
Eng : Engels
Fr : Frans
< : afgeleid van
m.n. : met name
mv : meervoud
nw : naamwoord
ww : werkwoord